

**Заманауи ақпараттық
технологиялардың аудармадағы орны.**

Кіріспе

- Қоғамның қазіргі даму кезеңі оған компьютерлік технологиялардың күшті әсерімен сипатталады, олар адам қызметінің барлық салаларына еніп, қоғамда ақпараттық ағындардың таралуын қамтамасыз етеді, жаһандық ақпараттық кеңістікті құрайды.
- Нысан аударма процесінде заманауи ақпараттық технологиялардың жетістіктері болып табылады.
- Аударма процесінде аудармашыға көмектесу үшін құрылған компьютерлік бағдарламалар мен интернет-ресурстар.

- Қазіргі уақытта ақпараттық технологиялар қазіргі білім берудің алдында тұрған міндеттерді шешудің маңызды құралы болып табылады. Қазіргі заманғы ақпараттық-коммуникациялық технологиялар үздіксіз білім беру тұжырымдамасын жүзеге асыруда маңызды рөл атқарады. Бүгінгі таңда компьютерді аударманы оқытуда өзіндік жұмыс дағдыларын қалыптастыру және дамыту үшін қолдана отырып, негізгі міндеттері: жеңілдету, тарту, қызықтыру.

- Соңғы он-он бес жыл ішінде аудармашының жұмысының сипаты мен оған қойылатын талаптар айтарлықтай өзгерді. Ең алдымен, өзгерістер ғылыми-техникалық, ресми және іскерлік құжаттаманың жазбаша аудармасына қатысты болды. Бүгінгі таңда, әдетте, компьютерді баспа машинкасы ретінде қолдана отырып, мәтінді аудару жеткіліксіз. Тапсырыс беруші аудармашыдан дайын құжатты ресімдеу түпнұсқаның сыртқы түріне мүмкіндігінше дәл сәйкес келеді және бұл ретте осы елде қабылданған стандарттарды қанағаттандырады деп күтеді. Аудармашыдан сол тақырыпта бұрын орындалған тапсырыстарды тиімді пайдалану мүмкіндігі де талап етіледі, ал жұмыс беруші, өз кезегінде, мәтіннің қайталанатын немесе ұқсас бөліктерін аудару кезінде Уақыт пен ақшаны айтарлықтай үнемдейді деп күтеді. Бұл шарттарды аудармашы Ана тілі мен шет тілін жетік біліп қана қоймай, таңдалған пәндік саланы терең зерттеп қана қоймай, сонымен қатар заманауи компьютерлік технологияларды сенімді түрде басшылыққа алған жағдайда ғана сақтауға болады.

Автоматтандырылған аударма

- Автоматтандырылған аударма (Computer Assisted Translation, CAT) - бұл процесті оңтайландыру үшін аударма процесінде аудармашы қолданатын бағдарламалық жасақтама. Автоматтандырылған аударма бағдарламалары бұрын аударылған мәтіндерді пайдалануға мүмкіндік береді. Аударма процесінде бағдарлама аударма бірлігі деп аталатын аударылған мәтін сегменттерін және олардың түпнұсқаларын аударма жадында сақтайды (мамандандырылған мәліметтер базасы).
- Аудармашы мәтіннің жаңа сегментін аударма бастағанда, бұл сегмент мәліметтер базасындағы аударма бірліктерімен салыстырылады. Егер аударма жадында бірдей немесе ұқсас сегмент болса, бағдарлама дерекқорды талдағаннан кейін оны тауып, түпнұсқа фрагменттің орнына аударма мәтініне автоматты түрде ауыстырады. Егер бағдарламада ұсынылған опция дәл емес сәйкестік болса, онда аудармашы оны өңдеп, аударма жадына қоса алады. Бұл мәліметтер базасының ақпараттық сыйымдылығын арттыруға мүмкіндік береді.

Машиналық аударма

- Машиналық аударма (Machine Translation, MT) - бұл компьютерлік технология, онда бір тілден екінші тілге аудару адамның қатысуынсыз компьютерлік
- кәсіби аудармашылар машиналық аударма бағдарламаларының пайда болуын мақұлдамады. Бір жағынан, аудармашылар мұндай аударманың барабарлығына сенбеді; екінші жағынан, олар бағдарламаның бұл түрі оларды осы кәсіби ортадан ығыстырады деп қорқады.
- Машиналық аударма саласындағы заманауи бағдарламалық жасақтаманы жасаушылар болашақта компьютерді аударма процесінде адамды алмастыра алатындай көп күш жұмсаса да, қазіргі кездегі аударма бағдарламалары әлі де үлкен кемшіліктерге ие. Машиналық аударма құралдары техникалық мәтіндерді, пайдаланушы нұсқаулықтарын, нұсқаулықтарды аудару қажет болған кезде тиімді, бірақ көркем мәтіндерді, жарнамалық мәтіндерді немесе мақалаларды аударуға жарамсыз .

Машиналық және автоматтандырылған аударма жүйелерінің ең танымал өндірушілері

